

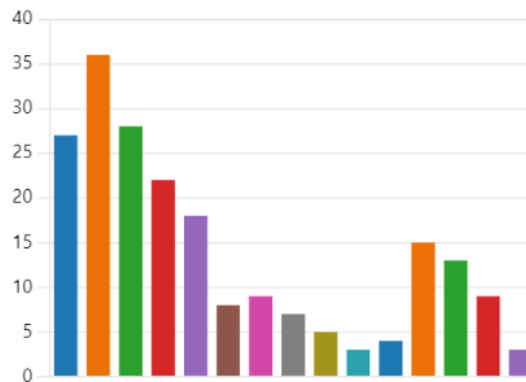
Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn yhteenvetoa 18.1.2024

Varhaiskasvatuksen asiakaskysely oli avoinna huoltajille joulukuussa 2023. Kyselyyn vastasi 207 huoltajaa kaikista kunnallisista ja yksityisistä päiväkodeista sekä perhepäivähoidosta.

1. Valitse lapsesi varhaiskasvatussyksikkö

[Lisätietoja](#)

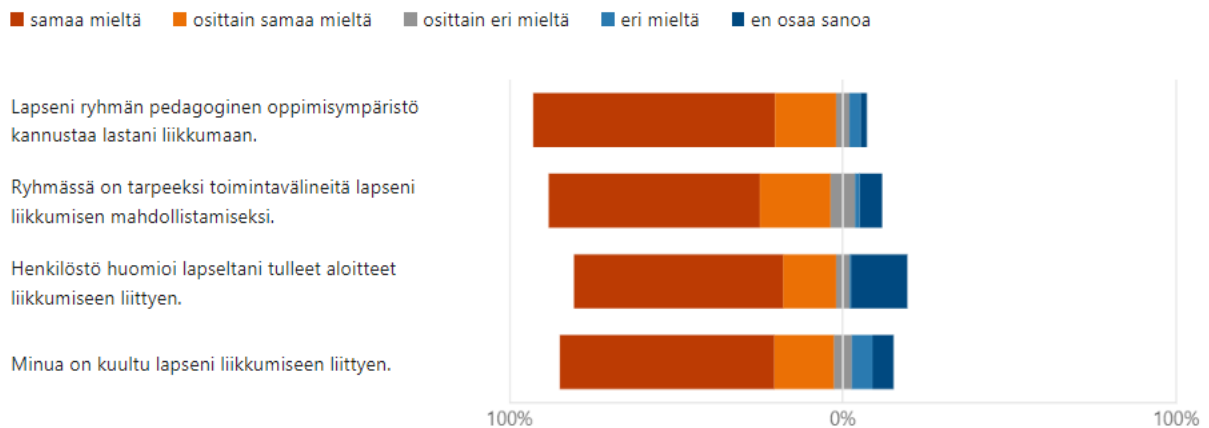
Anttila	27
Hyökännummi	36
Kaunismäki	28
Koskenranta	22
Myllytonttu	18
Numminen	8
Saari	9
Sälinkää	7
Kunnallinen perhepäivähoito	5
Englanninkielinen Montessorilei...	3
Norlandia päiväkoti Saaga	4
Pilke päiväkoti Voltti	15
Päiväkoti Omenapuu	13
Päiväkoti Pikku-Arola	9
Yksityinen perhepäivähoito	3

LIIKUNTA VARHAISKASVATUKSESSA

Suosituksen mukaan alle kouluikäisen lapsen tulisi liikkua kolme tuntia päivässä. Liikunta koostuu eri pituisista jaksoista ja kuormittavuudeltaan monipuolisesta toiminnasta kevyestä liikunnasta reippaseen ulkoiluun ja erittäin vauhdikkaaseen fyysiseen aktiivisuuteen.

Huoltajista 91% oli sitä mieltä, että varhaiskasvatuksen pedagoginen ympäristö kannustaa lasta liikkumaan. Liikuntavälineet koki riittäviksi 85% vastaajista. Henkilöstö huomioi lapsilta tulleet aloitteet liikuntaan liittyen (79%), en osaa sanoa vastanneita oli 17%. 82% vastaajista koki, että heitä on kuultu varhaiskasvatuksessa huoltajina lapsensa liikkumiseen liittyvissä asioissa.

Liikuntaan liittyvissä avoimissa vastauksissa (59 vastausta) huoltajilta tuli kiitosta varhaiskasvatuksen monipuolisista liikuntamahdollisuuksista ja liikuntavälineistä:

- *"Kivasti on liikuntaa. Jumppaa ja ulkoliikuntaa. Heti, kun jää oli valmis, oli myös luistelua. Jumppasali on hieno juttu!"*
- *"Sopiva määrä ohjattua ja vapaata liikkumista."*
- *"Hienosti liikkuvat luonnossa ja innostavat jumppiin."*
- *"Lapset todella liikkuvat pph:lla paljon. Ulkoilevat säällä kun säällä ja liikkuvat eri maastoissa eri kulkupeleillä. Pyörät, sukset, luistimet ym. Metsä, piha, leikkikenttä."*
- *"Päiväkodissa panostetaan hienosti liikuntaan mm. salivuorot, luistelu, retket yms toiminta. Päiväkodissa liikkumista tapahtuu paljon ja erittäin monipuolisesti."*
- *"Päiväkodissa on mielestäni sopivasti liikunnallista ohjelmaa melkein jokaiselle viikonpäivälle."*
- *"Leikki on kaikessa mukana ja liikuntamuodot ja -lajit monipuolisia."*
- *"Kovin iloisenä aina kertoo jumppa hetkistä."*
- *"Parasta liikuntaa 3-vuotiaalle on mielestäni aktiivinen päivä päiväkodissa sisä- ja ulkotoiminnassa ja kummassakin on välineet kyllä kunnossa. Lisäksi ollut mm. metsäretkiä ja pulkkamäkeä, tosi hieno juttu!"*

Huoltajat kokivat, että varhaiskasvatuksessa huomioitiin lapsen kiinnostuksen kohteet liikuntaan liittyen:

- *"On hienoa, jos myös varhaiskasvatuksessa pystytään ottamaan huomioon lapsen liikunnallisia kiinnostuksen kohteita toimintaa suunniteltaessa."*
- *"Eskariryhmässä on kuunneltu toiveita ja järjestetty mieluista liikuntaa.!"*
- *"Lapseni päiväkodissa on ihanasti otettu huomioon lasten mielenkiinnonkohteet ja tasoerot liikunnallisten aktiviteettien järjestämisessä."*
- *"Mahtavasti mahdollisuuksia lapsen oman halun mukaiseen toimintaan ulkoillessa. Lapsi saa tukea tasonsa mukaan ja liikkuvuuteen kannustetaan ja ohjelmassa on ohjattua liikuntaa hyvin ja monipuolisesti tarjolla."*

Varhaiskasvatuksessa toteutetut retket saivat huoltajilta kiitosta:

- *"Erilaiset retket ovat olleet mieluisia."*
- *"Paljon retkiä ja innostava henkilökunta!"*
- *"Päiväkodissa jokaisella ryhmällä käytössä liikuntasali viikoittain. Lisäksi hienot mahdollisuudet päästä luistelemaan, hiihtämään ja nauttimaan metsäretkistä."*

- *"On hienoa kuulla, että ryhmää on viety metsäretkille, on jumppahetkiä ja ulkoillaan. Tästä kannattaa pitää kiinni."*

Huoltajat toivoivat, että varhaiskasvatuksessa tuettaisiin enemmän uusien liikunnallisten taitojen opettelua:

- *"Jos mahdollista niin voisi kerta viikkoon olla jumppahetki, jossa harjoitellaan uusia taitoja!"*
- *"Vanhempana esitin toiveita hiihtämisestä ja luistelusta (jää aivan talon vieressä), ainakaan toistaiseksi eskarilaisia ei ole viety luistelemaan. Enemmän kokeilemaan uusia ja erilaisia urheilumuotoja."*

Liikunta voisi olla huoltajien mielestä myös monipuolisempaa:

- *"Liikkumista voisi harjoittaa monipuolisemmin. Päiväkodissa normaalia ulkoilua. Ehkä joskus voisi olla myös sisätiloissa jotain jumppaa/tanssia tms.?"*
- *"Toivoisimme, että päiväkotiki kannustaisi ryhmiä enemmän liikkumaan lähiympäristössä ja luonnossa ja viikoittaisiin liikuntahetkiin pihalla tai ryhmän sisätiloissa. Ymmärrämme, että pienelle lapselle tulee liikuntaa jo itsessään pihalla touhuten, mutta ohjatut hetket opettavat lapsia liikunnallisuuteen osallistumiseen ja ovat lapsista inspiroivia, kun myös aikuiset liikkuvat."*

Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä tulisi huoltajien mielestä kehittää:

- *"Käytäviä tulisi hyödyntää paljon enemmän liikkumiseen. Ilmeisesti käytävällä ei saa juosta."*
- *"En ole kuullut, että lapseni ryhmä käyttäisi liikuntasalia liikkumiseen laisinkaan. Myöskin esim hiihto ja luistelumahdollisuudet olisi paikallaan kartoittaa. Sisälle jäädään liian heppoisiin perustein."*
- *"Aidattuun pihaan olisi mukava saada jotakin lisää kun nykyään näkee vaikka minkälaisia leikkelineitä."*
- *"Liikkumista voisi tukea esim järjestämällä yhteistä liikunnallista toimintaa varhaiskasvatukseen osallistuville esim monis, koulujen liikuntasalit yms."*
- *"Liikuntasalia ja kiipeilyseinää yms. pitäisi enemmän hyödyntää erityisesti isompien lasten ryhmässä."*

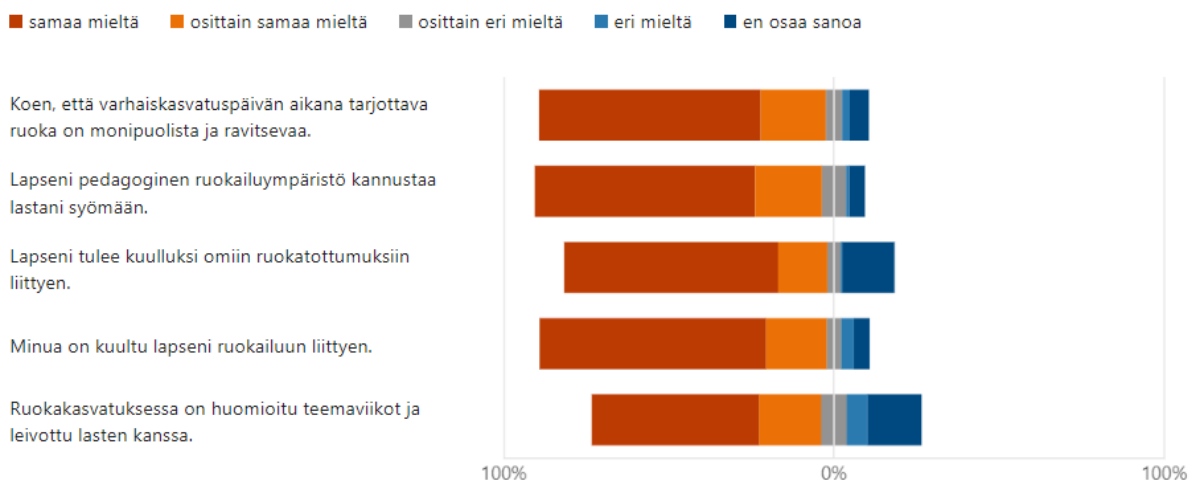
Huoltajat toivoivat kasvatushenkilöstön liikkuvan aktiivisesti lasten ja kertovan heille lapsen liikunnasta varhaiskasvatuspäivän aikana:

- *"Toivoisin Kasvattajien kertovan miten lapseni liikkuu päiväkodissa."*
- *"Kotiin päin liikkumisesta ei juurikaan välity tietoa, minkä johdosta jää tunne, että siihen ei erityisemmin panosteta. ...ehkä tähän voisi panostaa enemmän ja/tai viestiä asiasta kotiin aktiivisemmin."*
- *"Ulkona luotetaan vapaaseen leikkiin, eikä lapsen pyynnöistä huolimatta esim yhteisiä hippoja tai polttopalloa useinkaan auteta aloittamaan."*
- *"Kuitenkaan minulla ei ole tietoa, mitä liikuntavälineitä päiväkodissa on. Jalkapallo ainakin, mutta onko säbämailoja, hyppynaruja? Sisäliikuntavälineistä ei ole tietoa Onko koripalloja, renkaita ymym?"*
- *"Hoitajat ja opettajat voisivat kannustaa lapsia liikkumaan enemmän. Esim ulkona joku ohjattu liikunnallinen leikki ja sisällä tempuratoja yms viikoittain."*
- *"Kukaan ei ole minulta kysynyt lapseni liikkumiseen liittyen. Kannustamiseen pitäisi keskittyä ja miettiä miten houkutella lapsi kokeilemaan uusia asioita, jotka saattavat jännittää."*

RUOKAILUTILANTEET VARHAISKASVATUKSESSA

Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on tarjota monipuolista ja hyvää ruokaa. Fyysisen hyvinvoinnin lisäksi ruokailuun liittyvät myös emotionaalinen hyvinvointi, yhteisöllisyys, kulttuuri ja arjen hallinta.

Vastaajista 87% koki kolmeen ruokailutilanteisiin liittyvään väittämään olevansa samaa tai osittain samaa mieltä. Huoltajat kokivat, että varhaiskasvatuksessa tarjottava ruoka on monipuolista ja ravitsevaa, lapsen pedagoginen ruokailuympäristö kannustaa lasta syömään ja huoltajaa on kuultu lapsen ruokailuun liittyen. Huoltajista 80% koki, että lapsen ruokailutottumukset on huomioitu varhaiskasvatuksen arjessa, 16% ei osannut sanoa. Vastaajista 70% oli sitä mieltä, että ruokakasvatuksen pedagogiikassa on huomioitu teemaviikot ja leipominen lasten kanssa. Tähän kysymykseen 14% vastaajista oli eri mieltä ja 16% ei osannut sanoa mielipidettään.

Avoimia vastauksia ruokailuun liittyen oli 56. Huoltajat kommentoivat eniten avoimissa vastauksissa ruuan terveellisyyttä, ravitsevuutta ja riittävyttä:

- "Pph tekee hyvää kotiruokaa josta lapseni nauttii. Uskaltaa ja haluaa kokeilla uusiakin ruoka-aineita ja tuo myös kotiin monipuolisuutta."
- "Ihanaa kun päiväkodissa on leipomispäiviä ja tuntuu että päiväkodissa ruoka maistuu paremmin kuin kotona. Syö uusia tai ainakin maistaa uusia makuja paremmin kuin kotona."
- "Lapseni on varhaiskasvatuksessa rohkaistunut maistamaan eri ruokia ja hänen omatoimisuustaitonsa syömistilanteissa ovat edenneet huimasti. "
- "Ruoka on ilmeisen hyvää, koska lapsi syö siellä paremmin kuin kotona ja ruuat maistuvat monipuolisemmin. "
- "Ruoka ei ole ravintorikasta ja se on hyvin prosessoitua."
- "Aamupalat voisivat olla vaihtelevampia, kun lapsi ei syö puuroa, jää aamupala hyvin usein niukaksi. Vaihteluna voisi olla esimerkiksi sämpylää, jogurttia ja hedelmiä tarjolla. "
- "Toivoisin päiväkodissa noudatettavan mahdollisimman paljon ikäsuosituksia liittyen esimerkiksi sokerin saantiin. "
- "Aamuihin puuron vaihtoehdoksi murot. "
- "Ei pakoteta, mutta lapsi ilmeisesti maistaa, mikä hyvä asia. Ruoka ei välttämättä aina ole lapselle maittavaa, minkä vuoksi ruokamäärät saattavat jäädä pieneksi. "
- "Enemmän kasvisruokaa. "
- "Voisiko puuron kanssa olla tarjolla mehukeittoa/margariini"voisilmä", ripaus sokeria tms."

- *”Useamman kerran lapsi on kotona sanonut että ruokaa on saanut ottaa vain tietyn määrän ja olisi ottanut kyllä lisää.”*

Huoltajat toivoisivat, että ruuan sisältöön ja ruokailutilanteisiin liittyvistä asioista tiedotettaisiin enemmän:

- *”En tarkalleen tiedä miten ruokailutilanteet menevät. Ymmärtääkseni ok. Ehkä voisi itse vanhempana kysyä asiasta.”*
- *”En tiedä ruokailutilanteista, mutta pidän siitä kun aikuiset kertovat lapsen ruokahalusta ja annoskoosta, jotta tiedän miten lapsi on syönyt.”*
- *”En myöskään ole saanut netistä listaa, jossa lukee välipalat. Olisi kivaa, että ne olisivat jossain näkyvissä, jos netistä ei saa.”*
- *”Minulla ei ole tietoa, kuinka hitaat syöjät otetaan huomioon eikä kukaan ole minulta kysynyt lapseni ruokailusta. Sadonkorjuu-juhla ja piparien leivontaa olen kuullut olevan päiväkodissa. Hienoa, että päivän lopussa kerrotaan mitä ollut ruokana ja miten on mennyt.”*

Huoltajat toivoivat ruokatilan osalta rauhallisempaa ympäristöä:

- *”Hienoa, että henkilöstöä tuetaan ja annetaan tehdä omaan arvioon perustuen parempia ruokailutilannneratkaisuja. Kuten 2-kerroksen pienten ryhmäläiset saavat perustellusti syödä omassa kerroksessa ja omassa tilassa.”*
- *”Ruokailutila on rauhaton, sillä ryhmät tulevat liukuvasti syömään. Omia ruokailupaikkoja ei ole, lapsi ei tiedä ennakkoon mihin menee istumaan.”*
- *”Ruokasalin hälinä ja tiukat ruoka-ajat eivät palvele näin pieniä lapsia.”*
- *”Erillinen Ruokasali todella epäkäytännöllinen pienten lasten kanssa. Lisäksi ruokasalissa monta ryhmää samaan aikaan. Meteli on liian kova, joka aiheuttaa haasteita keskittyä ruokailuun.”*

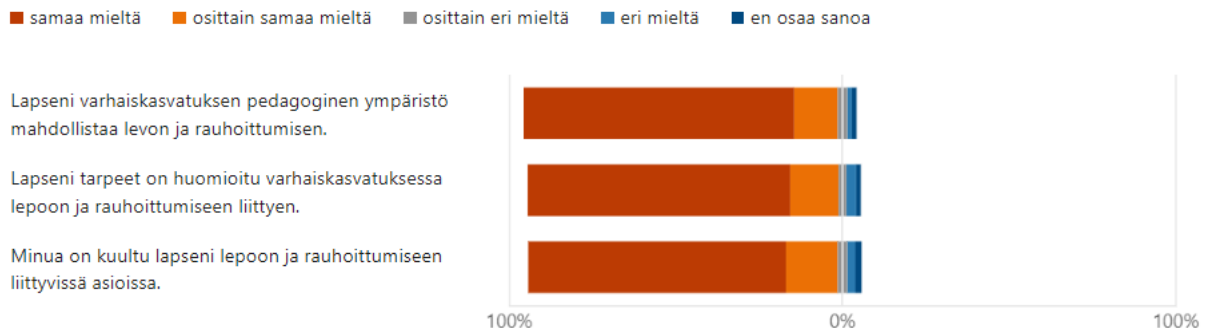
Avointen vastausten perusteella huoltajat ovat huomioineet myös ruokakasvatukseen liittyviä asioita:

- *”Meille on tärkeää että ruokailu ei ole painostavaa ja lapsen positiivista ruokasuhdetta tuetaan. Emme ole tuki läsnä päiväkodin ruokailussa mutta lapseni ei ainakaan ole tuonut negatiivista palautetta asiasta.*
- *”Päiväkotona on tukenut lapsemme ruokailukehitystä ja laajentanut makumaailmaa. Lisäksi olemme saaneet tukea kotona toimimiseen, jotta ruokailutilanteet helpottuisivat. Olemme todella tyytyväisiä kehitykseen ja tukeen!”*
- *”Lapsia ohjataan yksilölliseen toimintaan ja yhteiset ruokahetket ohjaavat miten toimia yhdessä ruokailutilanteissa.”*
- *”Lapsen mukaan ruoka hyvää ja ruokalassa hyvä ja positiivinen ilmapiiri.”*
- *”Lapsemme harjoittelee siistimpää ruokailua. Leivonta kerrat ovat olleet kivoja, koska lapsi on puhunut niistä myös kotona.”*
- *”Hyvä että myös ruokailutapojen oppimiseen kiinnitetään huomiota päiväkodissa.*
- *”Toivoisin lisää ruokakasvatusta ja jokunen kerran vuodessa myös leivontaa lasten kanssa päiväkodissa.*
- *”Rauhoittaa tilanteet, jotta hitaammillakin syöjillä on mahdollisuus ruokailla rauhassa.*
- *”Pienillä lapsilla myös ns. sormiruokailun mahdollistaminen jollain tapaa tärkeää ns. normiruokailutapojen rinnalla.*
- *”Toivon, että lapsia ei painosteta maistamaan.”*

LEPO VARHAISKASVATUKSESSA

Lapsille tarjotaan varhaiskasvatuspäivän aikana mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen.

Huoltajista 94% oli sitä mieltä, että varhaiskasvatuksessa mahdollistuu lepo ja rauhoittuminen, 93% vastasi, että lapsen tarpeet on huomioitu lepoon ja rauhoittumiseen liittyen ja 93% koki, että heitä on huoltajina kuultu oman lapsensa lepoon ja rauhoittumiseen liittyvissä asioissa.

Avoimissa vastauksissa lepoon ja rauhoittumiseen liittyen (29 vastausta) huoltaja antoivat palautetta siitä, että lepo ja rauhoittumishetket ovat lapsille tarpeellisia:

- *"Todella hyvä kun opetetaan "tylsää" lepoa hetkiä. Meidän aikuistenkin pitäisi muistaa pitää niitä."*
- *"Kaikki toimii siltä osin! Lepo on hienosti lapsentahtista"*
- *"Pph:lla lapsi touhuaa paljon ja saa myös levätä riittävästi. Mahdollistettiin eri huone yskäkauden ja pitkittyneen yskän aikana."*
- *"Lepo hetket järjestetty aina hyvin, kotiin tulee reipas lapsen päikyn jälkeen. :)"*
- *"Keskustelujen jälkeen on hyvin toimittu"*
- *"Nukkarin lepoaika pitkä, kun lapsi ei nuku päiväunia. Lepoaika kuitenkin tarpeellinen, sillä nykyään ryhmässä paljon melua."*
- *"Lapseni ei nuku enää päiväunia ja positiivista on ettei siihen painosteta päiväkodissakaan, mutta tuetaan rauhoittumaan lepo hetkelle. "*
- *"Lapsemme saa aina nukkua päiväunet ja hoitajat varmistavat, että ympäristö nukkumiseen on rauhallinen. Olemme kiitollisia tästä."*
- *"Hyviä mahdollisuuksia rauhoittumiseen omatoimisesti tai ohjatusti löytyy hyvin."*
- *"Hyvä, että lepo hetki on päivittäin mutta ei tarvetta nukahtaa vain rauhoittumisen on riittävää."*

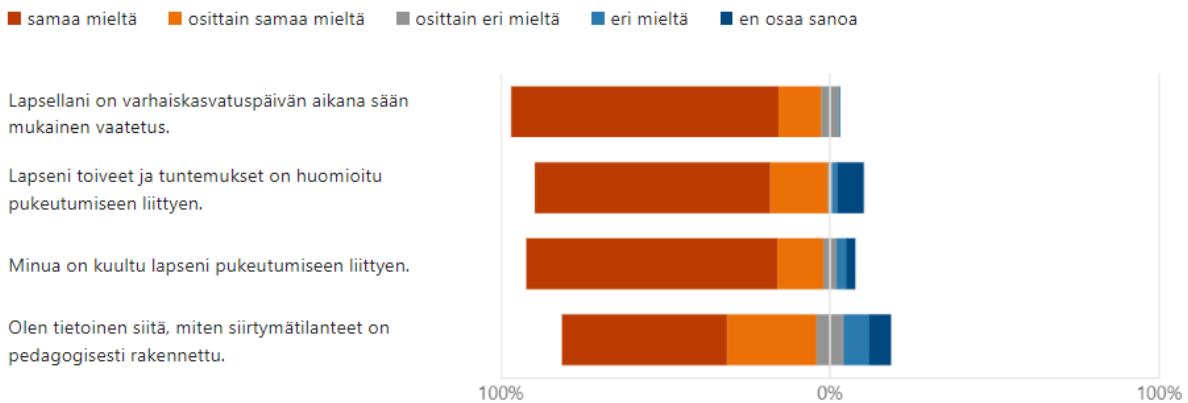
Huoltajien mielestä varhaiskasvatuksen lepo ja rauhoittumishetkissä on myös kehitettäviä asioita:

- *"Isommilla lapsilla olisi kiva, jos ei tarvitsisi mennä nukkariin ollenkaan jos ei enää päiväunia nuku. Jos lapsi nukahtaa siellä niin ilta nukahtaminen kotona kestää myöhään mutta aamulla ei kuitenkaan nuku pidempään vaan saattaa jopa herätä normaalia aikaisemmin."*
- *"Lepo hetkiä tulisi järjestää myös niin, ettei lapsille tule olo että on pakko nukkua. "*
- *"Päiväunien tarpeesta erimielisyyttä, keskusteltu asiasta mutta epävarmuutta otetaanko toiveet päiväunien lyhentämisestä huomioon."*
- *"Usein kuulee, että nukkarissa häiriöitä ja siten päikät jäävät nukkumatta."*

- *”Tärkeää olisi tarvittaessa esim. lyhentää lapsen lepoaika/päiväuniaikaa, mikäli liian pitkä hetki tuottaa kotona ongelmia.”*
- *”Päiväunet ovat olleet haasteellisia meillä. Mutta hoitajien kanssa käyty hyvää keskustelua aiheesta.”*

PUKEUTUMINEN JA SIIRTYMÄTILANTEET VARHAISKASVATUKSESSA

Huoltajista 94% oli sitä mieltä, että lapsilla on sään mukainen vaatetus varhaiskasvatuksessa. Lapsen toiveet ja tuntemukset pukeutumisen liittyen on huomioitu hyvin 89% vastaajien mielestä, 8% vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään väittämään. 90% vastaajista koki, että heitä oli kuultu oman lapsensa pukeutumiseen liittyen. Vastaajista 77% piti siirtymätilanteita pedagogisesti rakentuneina, 16% oli eri mieltä ja 7% ei osannut vastata tähän väittämään.

Pukemis- ja siirtymätilanteisiin liittyvään avoimeen kysymykseen vastasi 30 huoltajaa ja näissä tilanteissa huoltajien mielestä moni asia on toimivaa:

- *”Kaikki toimii. Autetaan kun ei osaa, annetaan myös mahdollisuus oppia itse.”*
- *”Pph pukee lapseni aina hyvin ja säänmukaisesti. Usein ehdottaa jos joku toisenlainen on parempi. Ei kuitenkaan painosta ostamaan, vaan tuo huomiona esille.”*
- *”Hyvä ettei aina ole pakko laittaa kurahousuja ja sadetakkia.”*
- *”Omatoimisuuteen kannustetaan ja silti huomioidaan yksilölliset tarpeet”.*
- *”Päiväkodilla kasvattajat pukevat lämpimästi lapsille päälle, kiitos siitä!*
- *”Hyvää keskustelua ollaan aiheesta käyty hoitajien kanssa.”*

Huoltajat toivoisivat, että kasvatushenkilöstö kiinnittäisi enemmän huomiota omaan tunnetilaansa ja toimintaansa kuten lasten sään mukaiseen vaatetuksesta huolehtimiseen ja tiedottamiseen pukemis- ja siirtymätilanteista:

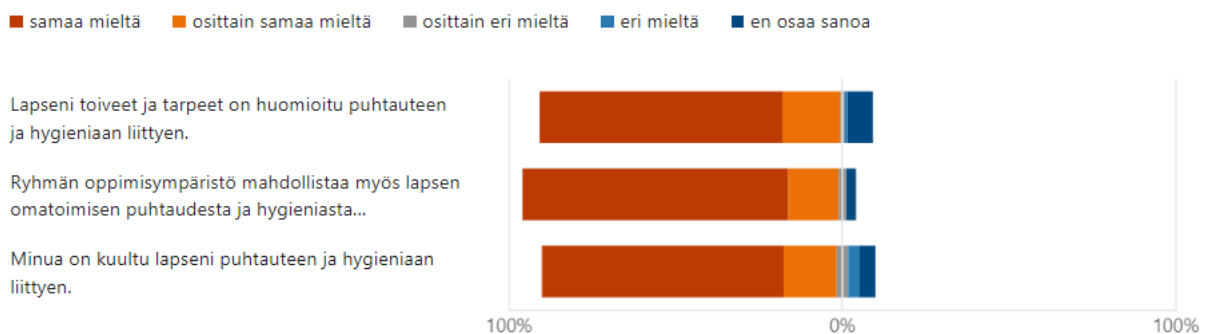
- *”Toivoisin, että aikuinen olisi mukana katsomassa mitä lapsi pukee.”*
- *”Välillä voisi huomioida mitä lapset ovat itse pukeneet päälle ennen kuin heitä päästää ulos. Välillä heillä on todella vähän päällä säähän katsoen.”*

- *”Kurahousut saisi herkemmin laittaa jalkaan kun monesti puvut syksyllä läpimärkiä. Myöskään sitä en ymmärrä että hiostava hattu on oltava päässä säällä kuin säällä.”*
- *”Huomioitaisiin myös nykyaikaiset suositustenmukaiset kengät sekä ei ylipuettaisiin lapsia. Tilat pukeutumiseen ovat myös todella ahtaat!”*
- *”Ulos mennessä olisi hyvä tarkastaa onko lapsella riittävästi vaatetta päällä ulkovaatteiden alla varsinkin pakkasella. Joskus on kotona huomattu, että aluspaita on otettu pois ja ulkohaalarin alla on ollut vain päällyspaita.”*
- *”Vanhempien toiveita pukeutumiseen ei aina noudateta. En tiedä mistä johtuu. Onko pukeutumistilanne liian rauhaton ja aikuiset kuormittuneita vai onko pukemassa lapselle vieraita aikuisia, jotka eivät toiveista tietoisia.”*
- *”Ryhmien yhteiset tilat ei ole toimiva ja ulkovaatteille ei ole tarpeeksi tilaa naulakoissa. Huonosti suunniteltu ja toteutettu.”*
- *”Jos päivän tapahtumat vaatii poikkeavaa pukeutumista, olisi siitä kiva saada tieto hyvissä ajoin.”*
- *”Toivoisimme ryhmän ohjaajilta lempeämpää otetta pukemistilanteissa, vähemmän tiuskimista ja hoputtamista.”*
- *”Ei hajuakaan miten siirtymätilanteet ovat pedagogisesti rakennettu.”*
- *En tiedä otetaanko lapseni tuntemukset pukeutumiseen huomioon. En tiedä miten siirtymätilanteissa ryhmissä toimitaan, ehkä jonottavat? Tai sitten valmiit lapset pääsevät jo ulos?”*

HYGIENIA VARHAISKASVATUKSESSA

Lasten terveyttä edistävä hygieniasta huolehtiminen ja hygieniakasvatus ovat osa varhaiskasvatuksen perustoimintoja. Hygieniaan liittyy esim. käsienpesu ja wc:ssä tapahtuvat toiminnot.

Huoltajista 90% oli sitä mieltä, että lasten tarpeet ja toiveet on huomioitu hygieniaan liittyen, 95% vastaajista koki, että ryhmän tilat mahdollistavat lapsen omatoimisen puhtaudesta huolehtimisen ja 88% vastanneiden mielestä heitä on huoltajina kuultu lasten hygieniaan ja puhtauteen liittyen.

Huoltajilta saatiin 26 vastausta avoimeen kysymykseen hygieniaan ja puhtauteen liittyen. Huoltajat kommentoivat vastauksissa käsien pesun tärkeyttä:

- *”Kaikki toimii. Käsienvesu on äärimmäisen tärkeää huomioida päiväkodin toiminnassa.”*
- *”Oppi todella nopeasti pesemään kädet, kun sitä oli niinpä perusteellisesti harjoiteltu päikyssä.”*
- *”Käsienvesu ulkoa tultaessa ja wc-käynnin ja ruokailun yhteydessä kuuluvat ryhmän tapoihin ja niistä muistutellaan.”*
- *”Osa lapsista ei pese käsiään aamulla kun vanhemmat tuovat lapsen hoitoon. Mielestäni käsien pesu aamulla on erityisen tärkeää. Tuskin on käsiä pesty kotonakaan jos niitä ei hoidossa pestä.”*
- *”Ehkä olisi hyvä käydä vanhempien kanssa läpi se, että päiväkotiin saapuessa lasten kädet pitää pestä. Meille sitä ei sanottu, mutta jo aiemmasta kokemuksesta osaamme toimia näin. Olen huomannut, että kaikki vanhemmat eivät pese lapsensa käsiä päiväkotiin tullessa.”*

Huoltajien mielestä kasvatushenkilöstön tulisi kiinnittää huomioita wc:ssä tapahtuvissa toiminnoissa:

- *Enemmän valvontaa wc käynneille kun on kyseessä kuitenkin pienet lapset.*
- *Lapsen aloittaessa hoidossa olisi voitu huomioida paremmin jännityksen tuoma korostunut yksityisyyden tarve wc-käynteihin liittyen ja rakentaa toimintaa hiukan lapsilähtöisemmin uudessa ryhmässä aloittaessa. Asiassa saatiin kuitenkin lopulta hyvä keskusteluyhteys henkilökunnan kanssa ja löydettiin lapsen sopeutumista tukevat joustot.*
- *Pottailun harjoitteluun ei ole tarpeeksi aikaa. Koen, että lapsen omaa aikataulua ei oteta tarpeeksi huomioon vaan lapsi käy potalla kun hoitaja sanoo eikä silloin kun ehkä tarve olisi esim. Päiväunien jälkeen.*

Huoltajat toivat esille lisäksi: (72 vastausta)

Lisäksi huoltajat toivat avoimissa vastauksissa esille mm. sen, että pihaleikkivälineiden turvallisuuteen ja pihavalvontaan tulisi kiinnittää enemmän huomiota, yhteisiä tapahtumia kuten vanhempainiltoja ja juhlia toivottiin enemmän. Osalla huoltajista oli huoli epäpätevien kasvattajien osaamisesta ja ryhmän kasvattajien vaihtuvuudesta.

Suurimman osan avoimissa vastauksissa korostui kuitenkin kiitollisuus ja luottamus Mäntsälän varhaiskasvatuksen henkilöstöä kohtaan:

- *”Kiitokset ”aidot, ammattitaitoiset, ihanat kasvattajat”*
- *”Yhteistyö varhaiskasvatuspaikan henkilöstön ja kodin välillä toimii mielestäni saumattomasti, kaikesta pystytään keskustelemaan. Henkilöstö on ammattitaitoista, lämminhenkistä, sitoutunutta ja aidosti välittävät lapsista.”*